

Gemeenschappelijke regeling werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek

Begroting 2025

Herziene begroting 2024

Meerjarenraming 2025-2028

Inhoud

1.	Voorwoord.....	4
2.	Financiële kaders en uitgangspunten begroting 2025 – 2028	5
2.1.	Algemene kaders en uitgangspunten	5
3.	Herziene begroting 2024.....	7
4.	Beleidsbegroting	9
4.1.	Programmaplan	9
4.2.	Module A 'Wet sociale werkvoorziening'	10
4.2.1.	Wat willen we bereiken?	10
4.2.2.	Wat gaan we daarvoor doen?	10
4.2.3.	Wat mag het kosten?	11
4.3.	Module B 'Participatie-voorziening nieuw-beschut werken'	13
4.3.1.	Wat willen we bereiken?	13
4.3.2.	Wat gaan we daarvoor doen?	13
4.3.3.	Wat mag het kosten?	14
4.4.	Module C 'Re-integratie'	16
4.4.1.	Wat willen we bereiken?	16
4.4.2.	Wat gaan we daarvoor doen?	16
4.4.3.	Wat mag het kosten?	17
4.5.	Programma 'Overhead'	19
4.5.1.	Overzicht van de kosten van overhead	19
5.	Paragrafen.....	20
5.1.	Inleiding.....	20
5.2.	Weerstandsvormogen en risicobeheersing.....	20
5.3.	Onderhoud kapitaalgoederen.....	21
5.4.	Financiering.....	21
5.5.	Bedrijfsvoering.....	22
5.6.	Verbonden partijen.....	23
6.	Financiële begroting.....	24
6.1.	Overzicht van baten en lasten.....	24
6.2.	Uiteenzetting van de financiële positie.....	26
6.2.1.	Geprognosticeerde balans	26
6.2.2.	Investerings.....	27
6.2.3.	Financiering.....	27
6.2.4.	Reserves.....	28
6.2.5.	Voorzieningen	29

6.2.6.	EMU-saldo	29
6.2.7.	Overzicht per taakveld.....	29
7.	Bijlage 1: Bijdragen per gemeente.....	30

1. Voorwoord

Afgelopen jaar is het project Sturing en Samenwerking GR KDB afgerond met de bestuurlijke vaststelling van de meerjarenvisie voor de GR en uitvoeringsbedrijf Provalu. De visie, "Provalu 2030 Van werkbedrijf naar ontwikkelbedrijf", laat nut, noodzaak en de waarde zien van de uitvoeringsorganisatie. Tegelijk schetst het duidelijk de richting waarin de organisatie zich de komende jaren zal gaan doorontwikkelen tot een toekomstbestendige infrastructuur en verbindingscentrum voor werk-, ontwikkeling en re-integratie in onze regio.

Afgelopen jaren is gebleken dat de Participatiewet niet voor iedereen werkt zoals vooraf beoogd. Meerdere landelijke onderzoeken en rapporten laten zien dat een grote groep mensen aangewezen blijft op ondersteuning bij het werk of het verwerven daarvan. Inzet op behoud en versterking van de infrastructuur van de sociaal ontwikkelbedrijven is daarvoor aangewezen. Ook vanuit het rijk wordt hier inmiddels, ook financieel, op bijgestuurd.

Voor Provalu is gekozen om met name sterk in te zetten op de ontwikkeltaken: het doel is en blijft immers om ieder die werkvermogen heeft op of zo dichtbij als mogelijk te re-integreren op de reguliere arbeidsmarkt. De benodigde steun, training, opleiding en werkervaring hierbij kan worden geleverd vanuit het ontwikkelbedrijf, dat daarvoor samen optrekt met onderwijs en werkgevers. Bij de daadwerkelijke bemiddeling naar een werkplek wordt steeds intensiever samengewerkt met de partners binnen de arbeidsmarktregio Holland Rijnland.

De visie is in de eerste maanden van dit jaar uitgewerkt in een implementatieplan. Dit plan geeft inhoudelijk handen en voeten aan de koersverandering en de daarbij benodigde aanpassingen van de werkorganisatie. Doorgerekend is hoe de aanpassingen financieel uitpakken, zowel aan de kosten als ook aan de batenkant. Vanzelfsprekend wordt de maatschappelijke winst daarbij ook uitgelicht; we doen dit tenslotte ten bate van de inwoners van onze aangesloten gemeenten!

De financiële effecten zijn zichtbaar in de aangepaste begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025 en verder. Diverse initiatieven die met de doorontwikkeling zijn gemoeid, zijn of worden later in de tijd van specifieke businesscases voorzien. Op deze wijze kunnen investeringen en de besluitvorming hieromtrent apart worden bezien.

Voor Provalu en de gehele Gr KDB worden het wederom intensieve jaren met alle op handen zijnde veranderingen, terwijl de dienstverlening doorgaat. Verbouwen terwijl de winkel openblijft vraagt wat van ons bedrijf en onze mensen. De wil, kennis, kunde én creativiteit van onze medewerkers is echter groot en verrast steeds weer. En dat is een groot goed voor iedere werkzoekende en iedere werkgever die hier een beroep op doet!

Rinco Knoop, directeur

2. Financiële kaders en uitgangspunten begroting 2025 – 2028

2.1. Algemene kaders en uitgangspunten

Voor de begroting 2025 hanteert de Gr KDB de volgende algemene kaders en uitgangspunten:

- De in de financiële overzichten opgenomen vergelijkende cijfers van 2023 zijn gebaseerd op de concept jaarrekening 2023 van de Gr KDB.
- De specifieke uitkeringen in het kader van de Wet sociale werkvoorziening, participatievoorziening beschut werken en re-integratie zijn voor de in de financiële overzichten opgenomen vergelijkende cijfers (realisatie 2023 en herziene begroting 2024) aangepast naar de septembercirculaire van 2023. Deze aanpassingen hebben geleid tot een verschuiving tussen de specifieke uitkeringen en de aanvullende gemeentelijke bijdrage. De begroting van 2025 is eveneens gebaseerd op de septembercirculaire van 2023.
- Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de specifieke uitkeringen opgenomen in de begroting 2025 in de toekomst nog zullen stijgen met de Loonprijsontwikkelingen, wat op zijn beurt leidt tot een verlaging van de “Aanvullende gemeentelijk bijdrage”.
- Het Lage-inkomensvoordeel (hierna ‘LIV’) vervalt per 1 januari 2025. Het LIV was een jaarlijkse tegemoetkoming in de loonkosten voor werkgevers die werknemers in dienst hebben met een laag loon. De omvang van het LIV in de herziene begroting van 2024 bedroeg € 212.000.
- Voor de begroting hanteert de Gr KDB in beginsel als uitgangspunt de “Financiële kaderstellingen gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden voor begrotingen 2025”. Op basis hiervan bedraagt de geadviseerde prijsindexatie voor 2025 11,1% voor beloning werknemers en 3,7% voor netto materieel. Doordat de indexatie voor 2025 wordt gecorrigeerd voor ontwikkelingen in het jaar 2022 tot en met 2025 is besloten om van de geadviseerde prijsindexatie van 11,1% voor 2025 af te wijken, omdat deze correcties al meelopen in de realisatie en de herziene begroting van 2024. De toegepaste prijsindexatie voor 2025 bedraagt 5,4% voor beloning werknemers en 1,67% voor netto materieel.
- Impact inflatie: kosten zijn begroot, de verwachting is dat de specifieke uitkeringen in de meicirculaire van 2024 en 2025 naar rato zullen worden bijgesteld. Van belang is te weten dat dit nog niet is meegenomen in de begroting van de Gr KDB¹.
- Per doelgroep zijn hierna de afgesproken budgetten (absoluut in duizenden euro's) voor de begeleiding door Provalu volgens de herziene begroting 2024 en begroting 2025 opgenomen:

In duizenden euro's	A Wsw	B Beschut	C DGI ²	C Werkfit	Totaal
Netto begeleidingskosten Provalu begroting 2025	-444	-208	67	-52	-637
Netto begeleidingskosten Provalu herziene begroting 2024	-644	-246	47	-68	-911
<i>Netto begeleidingskosten Provalu primaire begroting 2024</i>	-79	-189	150	-81	-199

- Uit de tabel blijkt dat de budgetten voor de begeleiding van de verschillende doelgroepen door Provalu zijn toegenomen. Dit kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

¹ De verwachting is dat de bijstelling van de specifieke uitkering voor 2024 en 2025 respectievelijk € 491.000 en € 1.370.000 bedraagt.

² DGI staat voor doelgroep in dienst.

- De ontwikkeling van de doelgroepen en de afname van het aantal dienstverbanden uitgedrukt in fte heeft een belangrijke invloed heeft op de verdiencapaciteit van Provalu³.
 - De eenmalige effecten in 2023 in Provalu hebben ertoe geleid dat het resultaat van Provalu in lijn lag met de begroting van dat jaar (realisatie: € - 65.000; begroot: € 0). Wanneer het resultaat van 2023 van Provalu voor deze eenmalige effecten wordt gecorrigeerd bedraagt het resultaat € - 520.000, waarmee een belangrijk deel van de toename van de budgetten voor de begeleiding door Provalu kan worden verklaard.
 - Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de verslechtering van het resultaat van Provalu niet kan worden opgevangen door verhoging van de verkooptarieven, omdat Provalu dan niet meer marktconform is.
- Daarnaast voert Provalu de re-integratie uit voor de Gr KDB en wordt het management van de Gr KDB door Provalu ingevuld.
 - Bij het aanbieden van de begroting van 2024 is aangegeven dat wij op dat moment, in samenwerking met de gemeenten, bezig waren om een gemeenschappelijk gedragen meerjarenvisie te bepalen. Op 2 november 2023 is deze meerjarenvisie door het algemeen bestuur van de Gr KDB vastgesteld, waarna direct is gestart met het opstellen van een implementatieplan waarin de meerjarenvisie nader geconcretiseerd is. De belangrijkste initiatieven, uitgewerkt in businesscases in het implementatieplan, zijn het opzetten van een arbeidsdiagnosecentrum én leerlijnen, het op grotere schaal inzetten van tijdelijke dienstverbanden als ontwikkelinstrument voor mensen uit het doelgroepenregister en een betere positionering door het aanpassen van de huisvesting.
 - De financiële impact van deze initiatieven op de (meerjaren)begroting is in het onderstaande overzicht opgenomen.

Financiële impact initiatieven (in duizenden euro's)	2024	2025	2026	2027	2028
Arbeidsdiagnosecentrum	-110	-110	-110	-110	-110
Leerlijnen	-77	-77	-77	-77	-77
Doelgroepers met tijdelijke dienstverbanden	0	-205	-410	-492	-565
Positionering Huisvesting	0	0	-131	-80	-63
Totale lasten initiatieven	-187	-392	-728	-758	-815
Besparingen	30	288	581	743	857
Saldo lasten en baten initiatieven	-157	-104	-147	-15	41
<i>Maatschappelijke impact</i>	<i>0</i>	<i>555</i>	<i>1.119</i>	<i>1.531</i>	<i>1.847</i>

Hierbij wordt opgemerkt dat de totale lasten van de initiatieven terugkomen in de onderhavige begroting, terwijl de besparingen zijn weerslag moeten vinden in de begrotingen van de in de Gr KDB deelnemende gemeenten. De besparingen hebben onder meer betrekking op de besparing op bijstandsuitkeringen. Bij de bepaling van de besparingen is voorzichtigheidshalve een afslag toegepast van 15%. Voor de gedetailleerde uitwerking en toelichting op de initiatieven wordt verwezen naar het implementatieplan van Provalu⁴.

³ Het op grotere schaal inzetten van tijdelijke dienstverbanden als ontwikkelinstrument voor mensen uit het doelgroepenregister vanaf 2025 leidt tot een toename van het aantal dienstverbanden uitgedrukt in fte. Dit heeft een positief effect op de verdiencapaciteit van Provalu en daarmee op de budgetten voor de begeleiding van de verschillende doelgroepen door Provalu.

⁴ Implementatieplan Provalu, vastgesteld d.d. 25 april 2024.

3. Herziene begroting 2024

De impact van de herzieningen op de begroting van 2024 is hierna opgenomen.

Lasten en baten per module (in duizenden euro's)	Begroting 2024	Herziene begroting 2024	Vershil
Lasten per module			
Wet sociale werkvoorziening	-15.840	-16.933	-1.094
Participatie-voorziening beschut werken	-2.611	-2.645	-34
Re-integratie	-3.033	-3.364	-331
Overhead	-268	-863	-595
Totaal lasten	-21.752	-23.805	-2.054
Baten per module			
Wet sociale werkvoorziening	16.038	17.663	1.624
Participatie-voorziening beschut werken	2.644	2.665	21
Re-integratie	3.069	3.389	320
Totaal baten	21.752	23.717	1.966
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	0	-88	-88
Toevoegingen aan reserves	0	-677	-677
Onttrekkingen aan reserves	0	765	765
Gerealiseerd resultaat	0	0	0

De lasten van de module 'Wet sociale werkvoorziening' nemen toe met € 1.094.000. De toename kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

- Het gemiddeld aantal dienstverbanden volgens de primaire begroting 2024 bedroeg 391, terwijl de verwachting nu is dat het gemiddeld aantal dienstverbanden in 2024 uitkomt op 401. Dit aantal is gebaseerd op het aantal dienstverbanden ultimo 2023 vermenigvuldigd met de blijfkansen die per (betalende) gemeente zijn vastgesteld op basis van de kenmerken van de Wsw-populatie, volgend uit de septembercirculaire van 2024. Het financiële effect uit hoofde hiervan bedraagt € 370.000.
- De mutatie van de bruto loonkosten ten opzichte van de primaire begroting 2024 wordt met name veroorzaakt door de verhoging, niet zijnde indexatie, van het WML per 1 juli 2024 (€ 166.000).
- Zoals reeds aangegeven heeft de ontwikkeling van de doelgroepen een belangrijke impact op de verdien capaciteit van Provalu. Hierdoor verslechtert het resultaat van Provalu, wat gevolgen heeft voor de kosten van de begeleiding van de verschillende doelgroepen door Provalu (€ 565.000).

Onder de baten van de module 'Wet sociale werkvoorziening' zijn de extra middelen (€ 600.000) die door het Rijk beschikbaar worden gesteld voor de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven opgenomen⁵. Via de herziene begroting 2024 claimt de Gr KDB deze middelen, welke zullen dienen ter

⁵ Deze extra middelen worden in 2024 beschikbaar gesteld en bij de meicirculaire toegevoegd aan de Rijksbijdrage Wsw in het gemeentefonds.

dekking van de kosten van de uitvoering van het implementatieplan. Het totale bedrag wordt gedoteerd aan de bestemmingsreserve 'Uitvoering implementatieplan Provalu'. Wanneer onverhoopt blijkt dat deze middelen niet door het Rijk beschikbaar worden gesteld, zal dit bedrag niet worden opgeëist door de Gr KDB.

De toename van de lasten van de module 'Re-integratie' (€ 331.000) wordt met name veroorzaakt door:

- Door de toename van het aantal mensen die onder de doelgroep van de banenafpraak vallen en het hoge aantal gerealiseerde plaatsingen in 2023 is de verwachting dat de kosten uit hoofde van jobcoaching zullen toenemen (€ 125.000).
- De mutatie van de bruto loonkosten ten opzichten van de primaire begroting 2024 wordt met name veroorzaakt door de verhoging, niet zijnde indexatie, van het WML per 1 juli 2024 en de andere leeftijdenmix van medewerkers (€ 109.000).

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de toename van de lasten van de module 'Re-integratie' voor een groot deel wordt gedekt uit extra middelen welke niet afkomstig zijn van de deelnemende gemeenten (Jongerenloket: € 143.000; Subsidies arbeidsmarkttoeleiding: € 100.000).

De toename van de module 'Overhead' (€ 595.000) wordt met name veroorzaakt door de incidentele kosten voor de uitvoering van het implementatieplan (€ 688.000). Voor de samenstelling en hoogte van deze kosten wordt verwezen naar het hoofdstuk '6.2.4 Reserves', waarin het verloop van de bestemmingsreserve 'Doorontwikkeling uitvoeringsorganisatie Provalu' is opgenomen⁶.

Ten slotte wordt voor de toelichting op en onderbouwing van de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves verwezen naar het hoofdstuk '6.2.4 Reserves'.

⁶ De onttrekkingen aan de bestemmingsreserve 'Doorontwikkeling uitvoeringsorganisatie Provalu' sluiten aan met de incidentele kosten voor de uitvoering van het implementatieplan (€ 688.000).

4. Beleidsbegroting

4.1. Programmaplan

Het overzicht van lasten en baten per module toont de verschillende onderdelen van het programmaplan. De baten van de programma's zijn bestemd voor de dekking van de directe programmakosten van Module A Wsw, Module B Beschut en Module C Re-integratie en de overheadkosten.

Lasten en baten per module (in duizenden euro's)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten per module				
Wet sociale werkvoorziening	-16.012	-15.840	-16.933	-16.757
Participatie-voorziening beschut werken	-1.976	-2.611	-2.645	-3.047
Re-integratie	-3.097	-3.033	-3.364	-4.085
Overhead	-170	-268	-863	-662
Totaal lasten	-21.254	-21.752	-23.805	-24.551
Baten per module				
Wet sociale werkvoorziening	15.899	16.038	17.663	16.825
Participatie-voorziening beschut werken	2.121	2.644	2.665	3.060
Re-integratie	3.008	3.069	3.389	4.102
Totaal baten	21.028	21.752	23.717	23.986
Saldo van lasten en baten	-227	0	-88	-565
Dividend Provalu N.V.	522	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	522	0	0	0
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	295	0	-88	-565
Toevoegingen aan reserves	-295	0	-677	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	765	565
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

Toelichting op hoofdlijnen van de lasten en baten per module:

- Toename van de lasten van module B Beschut (€ 402.000) door de toename van de aantallen beschut werk in 2025 (10 fte) en de toegepaste prijsindexatie van 5,4% op de personeelsgerelateerde lasten.
- De lasten van module C Re-integratie nemen in 2025 toe met € 721.000 door de toename van het aantal doelgroepers in dienst (18 fte)⁷ en de toegepaste prijsindexatie van 5,4% op de personeelsgerelateerde lasten.
- Voor de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves wordt verwezen naar het hoofdstuk '6.2.4. Reserves'.

In de volgende hoofdstukken wordt het programmaplan per module nader toegelicht.

⁷ Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar hoofdstuk 4.4.3 Wat mag het kosten?

4.2. Module A 'Wet sociale werkvoorziening'

4.2.1. Wat willen we bereiken?

De Wet sociale werkvoorziening omvat een teruglopend aantal medewerkers. Bij de nu zittende groep zien wij de stijgende leeftijd en toename van (fysieke) beperkingen. Echter willen wij dat mensen zo lang mogelijk kunnen participeren in arbeid ten behoeve van onder meer de sociale interactie, hun financiële mogelijkheden en gezondheid. Hiervoor is het noodzakelijk dat de mogelijkheden gecreëerd worden hen optimaal te begeleiden.

Wij willen ons verder ontwikkelen als organisatie waarin mensen duurzaam in arbeid kunnen participeren waarbij gerichte aandacht is voor het voorkomen van (langdurig) verzuim en waar mensen naar tevredenheid werken.

In het kader van de uitvoering van module A 'Wet sociale werkvoorziening' zijn de volgende prestatieafspraken gemaakt⁸:

Prestatieindicator	Voorstel 2025	Voorstel 2024	Realisatie 2023
Wsw extern geplaatst versus totaal Wsw	65,00%	65,00%	62,78%
Ziekteverzuim Wsw onder landelijk gemiddelde (t-1)	-1,00%	-1,00%	-1,00%

4.2.2. Wat gaan we daarvoor doen?

Om mensen duurzaam inzetbaar te houden zijn we gestart met het verbeteren van het verzuimmanagement. Hierbij is preventie een belangrijk thema. De inzet van onder meer FIT-gesprekken speelt hier een rol in. Vroegsignalering kan leiden tot aanpassing in de werkomstandigheden. Er wordt dus meer maatwerk in de reguliere werkomstandigheden toegepast.

Daarnaast werken we toe naar optimale ontwikkeling van onze Wsw-medewerkers. Met gerichte, persoonlijke ondersteuning kunnen bestaande werkzaamheden beter uitgevoerd worden. Tegelijkertijd onderzoeken we nieuwe werksoorten die bijdragen aan een verbetering in de werkbeleving. Hierdoor wordt de duurzame inzetbaarheid verhoogd. Ten slotte geldt de ontwikkeling niet alleen voor de Wsw-medewerkers maar zetten wij ook in op het verbeteren van de begeleiding. Dit doen we door scholing en ontwikkelingsgesprekken van de begeleiders en leidinggevenden.

⁸ De prestatieafspraken opgenomen in deze begroting zijn gebaseerd op het voorstel voor 2024 (ten tijde van het opstellen van de herziene begroting 2024 en begroting 2025 zijn de prestatieafspraken voor 2024 nog niet vastgesteld), omdat is afgesproken om de definitieve prestatieafspraken van enig jaar te baseren op de realisatie van het voorafgaande jaar en de daarmee verkregen inzichten.

4.2.3. Wat mag het kosten?

Hierna volgt de programmabegroting voor module A Wsw.

Module A Wsw (in duizenden euro's)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025
Bruto loonkosten	-15.238	-15.075	-15.612	-15.666
Kosten begeleid werken	-708	-685	-677	-646
Gemeentelijke bijdrage (dekking Rijksbijdrage Wsw)	16.804	14.959	16.358	16.006
Subsidieresultaat	859	-801	70	-306
Netto begeleidingsopbrengsten Provalu Wsw (Saldo Opbrengsten uit Werk - bedrijfsvoeringskosten)	-66	-79	-644	-444
Aanvullende gemeentelijke bijdrage	-905	1.079	1.304	819
Resultaat module A Wsw	-113	199	729	69
<i>Toerekening saldo Overhead</i>	-129	-199	-129	-69
<i>Eindresultaat na overhead</i>	-242	-	600	-

Toelichting op de programmabegroting:

- De totale gemeentelijke bijdrage voor module A Wsw neemt in de tijd af⁹
- De specifieke uitkeringen in het kader van de Wet sociale werkvoorziening zijn voor de in de financiële overzichten opgenomen vergelijkende cijfers (realisatie 2023 en herziene begroting 2024) aangepast naar de septembercirculaire van 2023. Tegenover de positieve aanpassingen van deze uitkeringen staat een verlaging (van dezelfde omvang) van de "Aanvullende gemeentelijk bijdrage". De specifieke uitkering voor 2025 is eveneens gebaseerd op de septembercirculaire van 2023.
- Het verloop van de Wsw-populatie is gebaseerd op de blijfkansen die per (betalende) gemeente zijn vastgesteld op basis van de kenmerken van de Wsw-populatie, volgend uit de septembercirculaire van 2023. Dit verloop is toegepast op Wsw-medewerkers in loondienst bij de Gr KDB en bij andere werkgevers (Begeleid Werken). Het verloop van de Wsw-populatie op basis van de septembercirculaire van 2023 is in de onderstaande tabel opgenomen.

	2025	2026	2027	2028
Uitstroom	4,79%	5,34%	5,76%	6,39%

- De lonen van de sociale werkvoorziening zijn gebaseerd op de Collectie Arbeidsovereenkomst (hierna cao) voor de sociale werkvoorziening. Deze cao trad in werking op 1 januari 2021 en heeft een looptijd tot en met 31 december 2025. De toegepaste prijsindexatie voor 2025 bedraagt 5,4%.
- Ten slotte wordt nog opgemerkt dat de specifieke uitkeringen opgenomen in de begroting 2025 in de toekomst nog zullen stijgen met de Loonprijsontwikkelingen, wat op zijn beurt leidt tot een verlaging van de "Aanvullende gemeentelijk bijdrage"¹⁰.

⁹ Ter onderbouwing wordt verwezen naar 'Bijlage 1 – Bijdrage per gemeente' op pagina 30 (tabel 'Gemeentelijke bijdrage – Module A Wsw').

¹⁰ Zoals eerder aangegeven in hoofdstuk 2.1 Algemene kaders en uitgangspunten is dit nog niet in de begroting opgenomen.

Indicatoren programmabegroting module A Wsw.

Module A Wsw (in euro's)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025
Gemiddeld aantal fte dienstverbanden	415	391	401	382
Gemiddeld aantal fte begeleid Werken	62	61	60	57
Totaal	477	453	461	439
Subsidieresultaat per fte	€ 1.800	€ -1.769	€ 151	€ -698
Netto begeleidingsopbrengsten Provalu per fte	€ -138	€ -175	€ -1.399	€ -1.012
Overheadlasten GR KDB per fte	€ -271	€ -439	€ -281	€ -156
Gemeentelijke lasten per fte (incl. overhead)	€ -1.391	€ 2.383	€ 1.528	€ 1.866
Gemeentelijke lasten per fte (totaal incl. dekking subsidies)	€ 33.836	€ 35.412	€ 37.032	€ 38.344
Loonkosten per fte (dienstverbanden Provalu)	€ -36.748	€ -38.507	€ -38.924	€ -41.025
Vergoeding begeleid werken per fte	€ -11.349	€ -11.152	€ -11.349	€ -11.349

Toelichting op de indicatoren:

- De toename van de gemeentelijke lasten per fte (inclusief overhead) ten opzichte van de herziene begroting 2024 wordt met name veroorzaakt doordat de loonkosten, rekening houdend met de verwachte uitstroom, zijn geïndexeerd met 5,4%¹¹, terwijl hier nog geen dekking tegenover staat vanuit de specifieke uitkeringen opgenomen in de begroting van 2025. Zoals eerder al aangegeven zullen deze specifieke uitkeringen over 2025 in de toekomst nog stijgen met de loonprijsontwikkelingen.
- Voor de begroting 2025 zijn de loonkosten zoals eerder aangegeven geïndexeerd met 5,4%, waardoor de loonkosten per fte ten opzichte van de herziene begroting 2024 toenemen met € 2.101 tot € 41.025.

¹¹ Voor de begroting hanteert de Gr KDB als uitgangspunt de "Financiële kaderstellingen gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden voor begrotingen 2025". Op basis hiervan bedraagt de geadviseerde prijsindexatie voor 2025 5,4% voor beloning werknemers en 1,67% voor netto materieel.

4.3. Module B 'Participatie-voorziening nieuw-beschut werken'

4.3.1. Wat willen we bereiken?

Wij begeleiden mensen met een doelgroepindicatie Beschut Werk naar werk. Hierbij heeft het toewerken naar duurzame plaatsing bij een reguliere werkgever de voorkeur. Kan dit (nog) niet, dan zorgen wij voor de ontwikkeling van het arbeidsvermogen van de mensen binnen de veilige omgeving van Provalu.

De doelstelling voor komend jaar is dat we de ontwikkeling van mensen met een indicatie beschut werk optimaal faciliteren waardoor de kans op duurzame arbeidsrelaties in het reguliere werkveld verhoogd wordt.

Evenals de Wsw hebben we hier de ambitie dat mensen zo zelfstandig mogelijk werken. Inmiddels is Provalu er in geslaagd om bijna de helft van de beschut werkers buiten de muren van het bedrijf te laten werken.

In het kader van de uitvoering van module B 'Participatie-voorziening nieuw-beschut werken' zijn de volgende prestatieafspraken gemaakt¹²:

Prestatieindicator	Voorstel 2025	Voorstel 2024	Realisatie 2023
Beschut extern geplaatst versus totaal Beschut	45,00%	45,00%	41,56%
Ziekteverzuim Wsw onder landelijk gemiddelde (t-1)	-1,00%	-1,00%	4,60%

4.3.2. Wat gaan we daarvoor doen?

Om mensen verder te ontwikkelen en zo dicht mogelijk tegen de reguliere arbeidsmarkt aan te laten werken, zetten we in op een grotere diversiteit aan werkvormen. Hiertoe koppelen we onze productie aan ontwikkeltrajecten en nieuw op te zetten leerlijnen. Dit alles draagt bij aan de ontwikkelmogelijkheden van mensen en het werken buiten de muren van het bedrijf.

Naast werkvormen wordt ook actief ingezet op de persoonlijke ontwikkeling middels de FIT-gesprekken. Hierdoor kan een gepersonaliseerd ontwikkeltraject gerealiseerd worden.

¹² De prestatieafspraken opgenomen in deze begroting zijn gebaseerd op het voorstel voor 2024 (ten tijde van het opstellen van de herziene begroting 2024 en begroting 2025 zijn de prestatieafspraken voor 2024 nog niet vastgesteld), omdat is afgesproken om de definitieve prestatieafspraken van enig jaar te baseren op de realisatie van het voorafgaande jaar en de daarmee verkregen inzichten.

4.3.3. Wat mag het kosten?

Hierna volgt de programmabegroting voor module B Beschut werk.

Module B Beschut (in duizenden euro's)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025
Bruto loonkosten Beschut	-1.833	-2.422	-2.399	-2.839
Loonkostensubsidies (via ISD Bollenstreek & SD Katwijk)	918	1.257	1.200	1.420
Gemeentelijke bijdrage (dekking begeleidingsvergoeding)	713	759	999	1.178
Subsidieresultaat	-202	-406	-201	-242
Netto begeleidingskosten Provalu Beschut (Opbrengsten uit Werk - bedrijfsvoeringskosten)	-143	-189	-246	-208
Aanvullende gemeentelijke bijdrage	490	628	467	462
Resultaat module Beschut	144	33	20	12
<i>Toerekening Saldo Overhead</i>	-16	-33	-20	-12
<i>Eindresultaat na overhead</i>	128	-	-	-

Toelichting op de programmabegroting:

- Bij het bepalen van de 'Gemeentelijke bijdrage (dekking begeleidingsvergoeding)' is uitgegaan van €10.757 per medewerker op een beschutte werkplek. Dat bedrag is gelijk aan het bedrag waarmee nu in de rijksbudgetten rekening wordt gehouden (€8.600) plus de extra middelen per beschut werker vanaf 2024 (€2.157), naar aanleiding van het onderzoek van Significant APE naar de kosten van beschutte arbeid (Significant APE, 2023).
- De aantallen beschut werk voor het jaar 2025 zijn gebaseerd op de verwachte realisatie. De onderstaande tabel bevat de aantallen beschut werk (uitgedrukt in fte, uitgaande van een dienstverband van 36 uur per week).

	2025	2026	2027	2028
Aantallen beschut werk (in fte)	87	96	106	115

- De lonen van beschut werkers zijn gebaseerd op de cao 'Aan de slag'. Deze cao trad in werking op 1 juli 2021 en heeft een looptijd tot en met 31 december 2024. De toegepaste prijsindexatie voor 2025 bedraagt 5,4%.
- De gemiddelde loonwaarde, waarvan wordt uitgegaan in de begroting van 2025, van de beschut werkers is 50% en is gebaseerd op de realisatie van 2023.

Indicatoren programmabegroting module B Beschut werk.

Module B Beschut (in euro's)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025
Gemiddeld aantal fte	67	84	77	87
Subsidieresultaat per fte	€ -2.999	€ -4.813	€ -2.596	€ -2.783
Netto begeleidingskosten Provalu per fte	€ -2.129	€ -2.244	€ -3.176	€ -2.394
Overheadlasten GR KDB per fte	€ -237	€ -389	€ -261	€ -143
Gemeentelijke lasten per fte (incl. overhead)	€ 5.365	€ 7.446	€ 6.033	€ 5.321
Gemeentelijke lasten per fte (totaal incl. dekking subsidies)	€ 29.565	€ 31.361	€ 34.429	€ 35.203
Loonkosten per fte	€ -27.200	€ -28.728	€ -30.992	€ -32.666

Toelichting op de indicatoren:

- Voor de begroting 2025 zijn de loonkosten zoals eerder aangegeven geïndexeerd met 5,4%, waardoor de loonkosten per fte ten opzichte van de herziene begroting 2024 toenemen met € 1.674 tot € 32.666.

4.4. Module C 'Re-integratie'

4.4.1. Wat willen we bereiken?

Re-integratie wordt een steeds belangrijker deel van onze werkzaamheden. Wij streven ernaar onze positie als re-integratiepartner in de regio te versterken.

Het doel van alle re-integratie inspanningen: mensen ontwikkelen en begeleiden, om onafhankelijk te zijn van een uitkering en te werken, liefst zo regulier mogelijk.

Hiervoor werken wij met passende re-integratietrajecten. Een kort traject als dat mogelijk is, een langdurig traject als dat nodig is: uiteindelijk willen wij dat mensen duurzaam geplaatst worden dankzij onze ondersteuning.

In het kader van de uitvoering van module C 'Re-integratie' zijn de volgende prestatieafspraken gemaakt¹³¹⁴:

Prestatieindicator	Voorstel 2025	Voorstel 2024	Realisatie 2023
Totaal aantal plaatsingen	230	220	244
Aantal plaatsingen uit de uitkering	127	120	135
Percentage succesvol afgesloten trajecten	55%	55%	62%

4.4.2. Wat gaan we daarvoor doen?

Allereerst werken we aan verbeterde online en offline zichtbaarheid van onze re-integratiewerkzaamheden voor werkgevers in de regio. Dit doen we door een positioneringsplan te ontwikkelen. Uitgangspunt is om gemiddeld 700 mensen in trajecten te begeleiden. Met extra aandacht voor jongeren, onder meer via het Jongerenloket dat sinds april 2021 actief is.

Ten behoeve van de re-integratietrajecten zetten we in op praktijkleerlijnen waar re-integratiecliënten modulair op in kunnen stromen. Het leerlijntraject sluit aan op werk dat op de reguliere arbeidsmarkt beschikbaar is. Daarnaast zetten we Jobcoaching in om de plaatsing duurzaam en succesvol te maken.

In de praktijk is het niet mogelijk om voor alle mensen die onder de doelgroep van de banenafpraak vallen passend werk te vinden bij een reguliere werkgever, wat in het algemeen wordt veroorzaakt door een gebrek aan arbeidsvaardigheden. Als tussenstap in de arbeidsontwikkeling naar een reguliere werkgever willen wij deze mensen een tijdelijk dienstverband aanbieden, omdat uit pilots in 2022 en 2023 blijkt dat dit een belangrijk instrument kan zijn in de weg naar regulier werk.

¹³ De prestatieafspraken opgenomen in deze begroting zijn gebaseerd op het voorstel voor 2024 (ten tijde van het opstellen van de herziene begroting 2024 en begroting 2025 zijn de prestatieafspraken voor 2024 nog niet vastgesteld), omdat is afgesproken om de definitieve prestatieafspraken van enig jaar te baseren op de realisatie van het voorafgaande jaar en de daarmee verkregen inzichten.

¹⁴ Bij de bepaling van de prestatie indicatoren wordt verondersteld dat de instroom per jaar minimaal 440 mensen is.

4.4.3. Wat mag het kosten?

Hierna volgt de programmabegroting voor module C Re-integratie.

Module C Re-integratie (in duizenden euro's)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025
Re-integratiekosten begeleiding intern (personeel+)	-2.115	-1.931	-2.042	-2.047
Lasten inzet re-integratie instrumenten				
Externe kosten opleiding, reiskostenvergoeding etc.	-130	-336	-150	-158
Loonwaarde metingen	-94	-	-100	-105
Kosten Jobcoaching (extern)	-290	-89	-300	-316
Netto begeleidingskosten Provalu Werkfit trajecten (Opbrengsten uit Werk - bedrijfsvoeringskosten)	-68	-81	-68	-52
Tijdelijke banen Doelgroepregister				
Bruto loonkosten DGI	-400	-596	-705	-1.407
Loonkostensubsidies (via ISD Bollenstreek & SD Katwijk)	186	181	328	655
Netto begeleidingsopbrengsten (DGI) (Opbrengsten uit Werk - bedrijfsvoeringskosten)	75	150	47	67
Lasten trajecten tijdelijke banen (DGI)	-139	-266	-330	-685
Totaal Lasten Re-integratie (1 t/m 6)	-2.836	-2.703	-2.990	-3.363
Jongerenloket (regionale middelen)	155	-	143	
Subsidies arbeidsmarkttoeleiding	294	-	100	100
Overige gemeentelijke bijdrage Re-integratie	2.299	2.739	2.772	3.280
Resultaat module Re-integratie	-89	36	25	17
<i>Toerekening Saldo Overhead</i>	<i>-24</i>	<i>-36</i>	<i>-25</i>	<i>-16</i>
<i>Eindresultaat na overhead</i>	<i>-113</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

Toelichting op de programmabegroting:

- De specifieke uitkeringen in het kader van re-integratie (Re-integratie klassiek, Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding, deelbudget begeleiding regulier) zijn onderdeel geworden van de algemene uitkering van het Gemeentefonds en zijn met ingang van het kalenderjaar 2023 niet meer te herleiden.
- De 'Re-integratiekosten begeleiding intern (personeel+)' betreffen voor een belangrijk deel loonkosten. Deze loonkosten zijn gebaseerd op de cao MareGroep N.V.
- De gemiddelde loonwaarde, waarvan wordt uitgegaan in de begroting van 2025, van doelgroepen in dienst is 53% en is gebaseerd op de realisatie van 2023.
- De toename van de "Overige gemeentelijke bijdrage Re-integratie" (+ € 508.000) ten opzichte van de herziene begroting 2024 kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard:
 - Absorptie van de regionale middelen inzake het jongerenloket in de overige gemeentelijke bijdrage Re-integratie (+ € 143.000): op het moment van opstellen van de begroting 2025 is nog niet bekend of (regionale) middelen beschikbaar worden gesteld voor het Jongerenloket¹⁵. Gegeven het maatschappelijke belang van het Jongerenloket wordt voorgesteld dat de deelnemende gemeenten deze middelen, bij het uitblijven van (regionale) middelen, beschikbaar stellen.
 - De uitbreiding van het aantal doelgroepen in dienst (van 20 fte in 2024 naar 38 fte in 2025) resulteert in een toename van de 'Lasten trajecten tijdelijke banen (DGI)' met € 376.000. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat naast de gemeentelijke- en maatschappelijke voordelen, deze uitbreiding ook positieve gevolgen heeft voor de

¹⁵ Het Jongerenloket zet zich in om jongeren tussen de 18 en 27 jaar zonder opleiding of baan op weg naar werk te helpen.

lasten van module A Wsw en module B Beschut. Bij het uitblijven van deze uitbreiding zal minder dekking worden gerealiseerd binnen Provalu, wat gegeven de relatief vaste-kostenstructuur van Provalu leidt tot aanvullende lasten voor module A Wsw en module B Beschut.

Indicatoren programmabegroting module C Re-integratie.

Module C Re-integratie (in euro's)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025
Gemiddeld aantal trajecten	662	700	700	700
Gemeentelijke lasten per traject	€ -3.971	€ -3.366	€ -3.703	€ -3.752
Gemiddeld aantal fte DGI	12	20	20	38
Subsidieresultaat per fte	€ -17.399	€ -20.764	€ -18.838	€ -19.855
Netto opbrengst Provalu per fte	€ 6.098	€ 7.475	€ 2.326	€ 1.771
Gemeentelijke lasten per fte	€ -11.302	€ -13.289	€ -16.511	€ -18.084
Gemiddeld aantal fte Werkfit trajecten	24	24	23	23
Netto begeleidingskosten Provalu per fte	€ -2.860	€ -3.406	€ -2.955	€ -2.260
Gemeentelijke lasten per fte	€ -2.860	€ -3.406	€ -2.955	€ -2.260
	-731	-871	-727	
Loonkosten per fte DGI (zonder LIV)	€ -32.539	€ -29.792	€ -35.229	€ -37.131
Loonkosten per fte Werkfit	€ -	€ -	€ -	€ -

Toelichting op de indicatoren:

- Voor de begroting 2025 zijn de loonkosten van de doelgroepen in dienst geïndexeerd met 5,4%, waardoor de loonkosten per fte ten opzichte van de herziene begroting 2024 toenemen met € 1.902 tot € 37.131.

4.5. Programma 'Overhead'

4.5.1. Overzicht van de kosten van overhead

Hierna volgt de programmabegroting voor module D Overhead.

Module D Overhead (in duizenden euro's)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025
Onroerend goed (lasten)	-248	-294	-275	-279
Onroerend goed (baten)	450	455	455	460
Onroerend goed	202	161	180	181
Bestuurskosten GR (interne kosten)	-233	-90	-190	-100
Management fee Provalu (overhead GR)	-288	-308	-305	-318
Financiële lasten	0	-30	-	-
Financiële baten	150	-	140	140
Beheerslasten GR	-371	-428	-355	-278
Kosten implementatieplan Provalu	-	-	-688	-565
Overhead	-170	-268	-863	-662

Toelichting op de programmabegroting:

- De lasten onroerend goed hebben betrekking op afschrijvingen, verzekeringen, klein onderhoud en belastingen.
- De baten onroerend goed betreffen de huuropbrengsten uit de verhuur van het pand aan de Nijverheidsweg 22 te Voorhout aan de uitvoeringsorganisatie Provalu.
- De 'Bestuurskosten GR (interne kosten)' nemen af ten opzichte van de herziene begroting 2024 (€ 90.000) door de afronding van het implementatieplan, volgend uit de vastgestelde meerjarenvisie, in 2024.
- De management fee Provalu heeft betrekking op werkzaamheden die door de directie, het secretariaat en de afdelingen Beleid & Kwaliteit, Finance & Control en ICT worden verricht ten behoeve van de Gr KDB.
- Voor de samenstelling en hoogte van 'Kosten implementatieplan Provalu' wordt verwezen naar het hoofdstuk '6.2.4 Reserves', waarin het verloop van de bestemmingsreserve 'Doorontwikkeling uitvoeringsorganisatie Provalu' is opgenomen¹⁶.

¹⁶ De onttrekkingen aan de bestemmingsreserve 'Doorontwikkeling uitvoeringsorganisatie Provalu' sluiten aan met de incidentele kosten voor de uitvoering van het implementatieplan (€ 565.000).

5. Paragrafen

5.1. Inleiding

In artikel 9 van het BBV is vastgelegd welke paragrafen de begroting, indien deze van toepassing zijn, ten minste dient te bevatten. In de volgende hoofdstukken wordt hieraan invulling gegeven.

5.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risico's

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de Gr KDB. Op basis van de risico-inventarisatie is een risicoprofiel voor 2025 opgesteld. Het onderstaande overzicht toont de grootste risico's met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Risico	Grondslag	Effect op grondslag	Kans dat risico zich voordoet	Impact
Hogere salariskosten voor SW dienstverbanden. Externe factoren zoals wetgeving en CAO-stijging en onvoorspelbare uitstroom SW dienstverbanden hebben direct impact op de personeelslasten SW.	Bruto loonkosten module A Wsw: € 15.666.000	Stijging bruto loonkosten module A Wsw met 7,5%	20%	€ 234.997
De afname van het totaal aantal doelgroepen, de stijgende leeftijd en toename van (fysieke) beperkingen van Wsw'ers en de complexiteit van nieuwe doelgroepen heeft gevolgen voor het verdienpotentieel van Provalu.	Netto omzet werksoorten Provalu: € 8.759.000	Daling netto omzet werksoorten Provalu met 10%	25%	€ 218.986
Stoppen of wegvallen opdrachten uitvoeringsorganisatie Provalu	Netto omzet werksoorten Provalu: € 8.759.000	Daling netto omzet werksoorten Provalu met 5%	25%	€ 109.493
Benodigde weerstandscapaciteit				€ 563.476

Beschikbare weerstandscapaciteit

Het BBV omschrijft de weerstandscapaciteit als zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De middelen die dat vermogen bepalen zijn:

- de algemene reserve en de reserves waaraan de raad een bestemming heeft gegeven die kan worden gewijzigd (bestemmingsreserves);
- de in de begroting opgenomen ramingen voor onvoorziene uitgaven voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven;
- de stille reserves, voor zover deze op korte termijn materieel te maken zijn (reserves waarvan de omvang en/of het bestaan niet uit de balans blijkt, voortkomend uit de onderwaardering van activa of overwaardering van schulden bij het volgen van normale waarderingsmethoden).

Op grond van het voorgaande bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit van de Gr KDB € 4.091.000.

Weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt hierna weergegeven.

Ratio weerstandsvermogen	=	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 4.091.000}}{\text{€ 563.476}} = 7,26$
--------------------------	---	--

De Gr KDB streeft een weerstandsvermogen na dat tenminste voldoende is. Dit vereist een ratio weerstandsvermogen dat gelijk is of hoger is dan 1. De ratio weerstandsvermogen van de Gr KDB bedraagt 7,26 en is diensgevolge uitstekend.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < X < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < X < 1,4	Voldoende
D	0,8 < X < 1,0	Matig
E	0,6 < X < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Ratio's / kengetallen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat vijf financiële kengetallen. De berekeningswijze van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling. Mede op basis van deze kengetallen dient de paragraaf een analyse te geven van de financiële positie van de Gr KDB. In de onderstaande tabel zijn de voor de Gr KDB van toepassing zijnde kengetallen opgenomen.

Kengetallen	Realisatie 2023	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Netto schuldquote	-4,3%	-4,3%	8,5%	8,3%	6,6%	5,0%
Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	-4,3%	-4,3%	8,5%	8,3%	6,6%	5,0%
Solvabiliteitsratio	64,6%	78,2%	63,0%	60,8%	65,0%	69,8%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

5.3. Onderhoud kapitaalgoederen

Het beleid van de Gr KDB voor het onderhoud van kapitaalgoederen houdt in dat kapitaalgoederen in goede staat gehouden worden ter voorkoming van achterstallig onderhoud.

De Gr KDB heeft het volgende pand in eigendom en beheer:

- Nijverheidsweg 22 te Voorhout

De Gr KDB en haar deelnemingen zijn gehuisvest aan de Nijverheidsweg 22 te Voorhout. Het onderhoud van het pand is voor rekening van de Gr KDB. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

5.4. Financiering

De Gr KDB heeft het beleid ten aanzien van de financiering vastgelegd in de financiële verordening. De regels ter uitvoering van de beleidspunten zijn vastgelegd in het treasurystatuut. De activiteiten op het

gebied van treasury dienen zo transparant en beheersbaar mogelijk te worden ingericht. De Gr KDB streeft een laag risico na.

Op basis van de in deze begroting opgenomen uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming kan worden geconcludeerd dat er geen externe financiering nodig is. In hoofdstuk '6.2.2. Investerings' is uiteengezet dat wij voor een betere positionering van Provalu, en de huisvesting terug te brengen naar de huidige tijd, in 2025 willen investeren in de huisvesting. Deze investering kan worden gefinancierd uit de bestaande kredietfaciliteiten.

Risicobeheer

Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm (beide benoemd in de wet FIDO).

Kasgeldlimiet

De gemiddelde vlottende schuld, over drie maanden gezien, is voor de Gr KDB gelimiteerd op 8,2%¹⁷ van het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet voor 2025 bedraagt € 2.013.000. Voor 2025 verwachten wij geen overschrijding van de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Over langlopende schulden mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. De onderstaande tabel bevat de renterisiconorm voor de jaren 2025 tot en met 2028.

	2025	2026	2027	2028
Renterisiconorm (in duizenden euro's)	4.910	4.955	4.814	4.741

Doordat de Gr KDB geen langlopende schulden heeft, blijft de Gr KDB binnen de renterisiconorm.

5.5. Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering betreft de sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen om het voorgenomen beleid en de daarmee samenhangende doelstellingen van de Gr KDB te realiseren.

Investerings binnen de Gr KDB hebben hoofdzakelijk betrekking op de verbeteringen/aanpassingen aan het pand in Voorhout. Voor een nadere toelichting op de investeringen in de huisvesting wordt verwezen naar hoofdstuk '6.2.2. Investerings'. Overige investeringen vinden plaats binnen uitvoeringsorganisatie Provalu.

De informatisering en automatisering van Gr KDB worden verzorgd door uitvoeringsorganisatie Provalu.

Voor de verdere ontwikkeling van het HRM beleid zijn de hoofdlijnen uitgezet. De instrumenten 'ontwikkelingsgericht belonen' en 'individuele ontwikkelingsplannen' zijn geïntegreerd. Voorts is een methode ontwikkeld om zoveel als mogelijk de doorstroom van medewerkers in eigen pand naar externe afdelingen, Groen, Detacheren, Schoonmaak en Post te bevorderen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Ook in 2025 moeten wij voldoen aan de wettelijke rechtmatigheidseisen. Het gevolg hiervan is dat het Dagelijks Bestuur van de Gr KDB zelf een rechtmatigheidsverantwoording moet opstellen, die zal worden opgenomen in de jaarrekening. De externe accountant geeft dan alleen nog een controleverklaring af met een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening. De accountant zal haar oordeel geven over de getrouwheid van de jaarrekening waar de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt. Deze rechtmatigheidsverantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties.

¹⁷ Ter onderbouwing wordt verwezen naar artikel 2 van de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden.

5.6. Verbonden partijen

De Gr KDB is een gemeenschappelijke regeling van deelnemende gemeenten en daarmee een openbaar lichaam. Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de Gr KDB een bestuurlijk en financieel belang heeft. Dit geldt uitsluitend voor het belang dat de Gr KDB heeft in MareGroep N.V. (100%), handelend onder de naam Provalu. Indirect is er via MareGroep N.V. een belang in MareFlex B.V. (100%). De samenwerking tussen de Gr KDB en MareGroep N.V. is geregeld in een aanwijzingsbesluit, in een samenwerkingsovereenkomst en een jaarovereenkomst. MareGroep N.V. voert voor de Gr KDB module A Wsw, Module B Beschut en Module C Re-integratie uit. Het beleidskader rondom deelnemingen is niet geformaliseerd, echter het voornaamste uitgangspunt is dat de Gr KDB niet over gaat tot de oprichting van of de deelneming in een privaatrechtelijke rechtspersoon, tenzij op deze wijze een publiek belang wordt behartigd dat niet op een andere wijze tot stand wordt gebracht. Hierna is een overzicht opgenomen van verbonden partijen op geconsolideerd niveau (dat wil zeggen MareGroep N.V. en haar 100% deelneming MareFlex B.V.).

MareGroep														
Vestigingsplaats	Voorhout													
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap													
Doelstelling	De Naamloze Vennootschap voert werkzaamheden uit in het kader van de Wet sociale werkvoorziening (module A Wsw), de participatievoorziening beschut werk als voorzien in artikel 10b van de Participatiewet (module B Beschut) en het plaatsen van werkzoekenden, al dan niet met een arbeidsbeperking, bij werkgevers (module C Re-integratie).													
Financieel belang	De Gr KDB heeft een 100%-belang in MareGroep N.V.													
Kerncijfers	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Bedragen (in duizenden euro's)</th> <th>1-1-2025</th> <th>31-12-2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>2.908</td> <td>2.908</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>1.564</td> <td>1.564</td> </tr> <tr> <td>Resultaat</td> <td></td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>		Bedragen (in duizenden euro's)	1-1-2025	31-12-2025	Eigen vermogen	2.908	2.908	Vreemd vermogen	1.564	1.564	Resultaat		0
Bedragen (in duizenden euro's)	1-1-2025	31-12-2025												
Eigen vermogen	2.908	2.908												
Vreemd vermogen	1.564	1.564												
Resultaat		0												
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.													

6. Financiële begroting

In artikel 20 tot en met 23 van het BBV is vastgelegd welke verplichte onderdelen deel uitmaken van de uiteenzetting van de financiële positie en de meerjarenraming en de toelichtingen die hierop gegeven dienen te worden. In de volgende hoofdstukken wordt hieraan invulling gegeven.

6.1. Overzicht van baten en lasten

Het hierna opgenomen overzicht bevat de meerjarenraming van de lasten en baten per module.

Lasten en baten per module (in duizenden euro's)	Begroting 2025	Meerjaren- raming 2026	Meerjaren- raming 2027	Meerjaren- raming 2028
Lasten per module				
Wet sociale werkvoorziening	-16.757	-15.978	-15.181	-14.345
Participatie-voorziening beschut werken	-3.047	-3.386	-3.725	-4.064
Re-integratie	-4.085	-4.698	-4.830	-4.963
Overhead	-662	-715	-334	-334
Totaal lasten	-24.551	-24.777	-24.070	-23.706
Baten per module				
Wet sociale werkvoorziening	16.825	16.200	15.395	14.550
Participatie-voorziening beschut werken	3.060	3.433	3.778	4.122
Re-integratie	4.102	4.763	4.898	5.034
Totaal baten	23.986	24.396	24.070	23.706
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-565	-381	0	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	565	381	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

De belangrijkste uitgangspunten voor de meerjarenraming zijn:

- Er is geen indexatie in de meerjarenraming meegenomen, zodat de ontwikkeling in lasten (met uitzondering van de overhead) enkel de verwachte wijzigingen in de hoeveelheid mensen en middelen weergeeft. De ontwikkeling in de lasten van overhead heeft betrekking op de kosten van de uitvoering van het implementatieplan, welke specifiek begroot zijn.
- De specifieke uitkeringen, welke alleen voorkomen bij module A Wsw en module B Beschut, opgenomen in de meerjarenraming zijn gebaseerd op de septembercirculaire van 2023.
- De aantallen per doelgroep, uitgedrukt in fte (uitgaande van een dienstverband van 36 uur per week), waarmee in de meerjarenraming rekening is gehouden zijn opgenomen in de onderstaande tabel.

Doelgroep	2025	2026	2027	2028
Module A Wsw: dienstverbanden	382	361	341	319
Module A Wsw: begeleid werken	57	54	51	48
Module B Beschut: dienstverbanden	87	96	106	115
Module C Re-integratie: werkfit trajecten	23	23	23	23
Module C Re-integratie: doelgroepers in dienst	38	56	59	62

Totaal	587	590	580	567
---------------	------------	------------	------------	------------

- Voor de netto begeleidingskosten per doelgroep, welke door Provalu aan de Gr KDB in rekening wordt gebracht, wordt in de meerjarenraming verondersteld dat deze zich pro rato verhouden met het aantal fte's.
- De totale gemeentelijke bijdrage, welke is verantwoord onder de baten, is in de onderstaande tabel opgenomen.

Gemeentelijke bijdrage - Alle modules (in duizenden euro's)	Begroting 2025	Meerjaren- raming 2026	Meerjaren- raming 2027	Meerjaren- raming 2028
Hillegom	2.380	2.423	2.344	2.294
Katwijk	8.191	8.121	7.972	7.731
Lisse	2.205	2.168	2.140	2.060
Noordwijk	3.564	3.614	3.562	3.456
Oegstgeest	764	733	697	662
Teylingen	3.569	3.633	3.500	3.454
Wassenaar	1.072	1.066	1.007	993
Totaal	21.745	21.757	21.223	20.650

- Het verschil tussen de totale lasten en de gemeentelijke bijdrage van alle modules heeft betrekking op loonkostensubsidies, begeleidingsopbrengsten DGI en de subsidies inzake arbeidsmarkttoeleiding.

6.2. Uiteenzetting van de financiële positie

6.2.1. Geprognosticeerde balans

Activa (in duizenden euro's)	Realisatie 2023	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Materiële vaste activa	3.786	3.600	6.050	5.657	5.264	4.871
Financiële vaste activa	45	45	45	45	45	45
Totaal vaste activa	3.831	3.645	6.095	5.702	5.309	4.916
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	2.729	1.761	50	50	50	50
Liquide middelen	-	250	250	250	250	250
Overlopende activa	778	300	100	100	100	100
Totaal vlottende activa	3.507	2.311	400	400	400	400
Totaal activa	7.338	5.956	6.495	6.102	5.709	5.316
		-	-	-	-	-
Passiva (in duizenden euro's)						
Algemene reserve	1.960	1.960	1.960	1.960	1.960	1.960
Bestemminsreserve	2.489	2.696	2.131	1.750	1.750	1.750
Het gerealiseerde resultaat	295	-	-	-	-	-
Totaal eigen vermogen	4.744	4.656	4.091	3.710	3.710	3.710
Netto vlottende schulden	1.974	700	1.804	1.792	1.399	1.006
Overlopende passiva	620	600	600	600	600	600
Totaal vlottende passiva	2.594	1.300	2.404	2.392	1.999	1.606
Totaal passiva	7.338	5.956	6.495	6.102	5.709	5.316

Toelichting op de geprognosticeerde balans:

- De mutaties in de materiële vaste activa hebben betrekking op de verwachte jaarlijkse afschrijvingen, met in 2025 een eenmalige investering in de huisvesting.
- Uit de geprognosticeerde balans blijkt dat de 'Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar' afnemen met € 1.711.000 van € 1.761.000 naar € 50.000. Deze afname houdt verband met de investering in de huisvesting, waarvoor de uitzettingen in 's Rijks schatkist en de andere beschikbare liquiditeiten zullen worden aangewend.
- De overlopende activa tot en met 2025 hebben betrekking op het lage-inkomensvoordeel (€ 200.000) en nog te ontvangen subsidies in het kader van arbeidsmarkttoeleiding (€ 100.000). Doordat het lage-inkomensvoordeel met ingang van 2025 komt te vervallen, is hiervoor vanaf 2025 geen reservering meer voor opgenomen.
- In de meerjarenraming wordt ervan uitgegaan dat het gerealiseerde resultaat van 2023 in 2024 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'Doorontwikkeling uitvoeringsorganisatie Provalu'. Voor het verdere verloop van het eigen vermogen wordt verwezen naar hoofdstuk '6.2.42 Reserves'.
- Bij het begroten van de netto vlottende schulden wordt ervanuit gegaan dat de rekening-courant saldo's met uitvoeringsorganisatie Provalu binnen het jaar worden afgerekend. Als gevolg hiervan nemen de netto-vlottende schulden af in 2024. In 2025 nemen de 'Netto vlottende schulden' toe met € 1.104 van € 700.000 naar € 1.804.000, als gevolg van de eerder genoemde investering in de huisvesting. Deze investering kan binnen de bestaande kredietfaciliteiten gefinancierd worden.
- De overlopende passiva hebben met name betrekking op nog te betalen loonkostensubsidies en zijn in de tijd redelijk constant.

6.2.2. Investerings

Eén van de initiatieven die nader is uitgewerkt in het implementatieplan¹⁸ is de aanpassing van de huisvesting.

Vanuit de doelstellingen voor de positionering van Provalu volgt een ander plan van eisen voor de huisvesting. Het huidige gebouw is dertig jaar geleden ingericht als Sociale werkvoorziening, voornamelijk gericht op productiehallen met kantoorruimte oude stijl. Door Provalu te positioneren als ontmoetingscentrum is een bijpassende invulling van het gebouw voor veel kandidaten, collega's en ketenpartners een belangrijke factor om Provalu positief te evalueren. Na dertig jaar is het gebouw en de inrichting voor een groot deel afgeschreven, en is het met de nieuwe toekomstvisie tijd om het gebouw toekomstbestendig te maken door het te moderniseren, beter te klimatiseren, en aan te passen aan nieuwe gebruikerseisen voor de komende jaren.

De totale investering uit hoofde hiervan bedraagt € 3.068.000, waarvan € 2.650.000 voor rekening van de Gr KDB komt.

6.2.3. Financiering

Voor een toelichting op de financiering wordt verwezen naar hoofdstuk 5.4 Financiering.

¹⁸ Implementatieplan Provalu, vastgesteld d.d. 25 april 2024.

6.2.4. Reserves

De reserves bestaan uit de Algemene reserve en Bestemmingsreserves. Hierna is het verloop van alle individuele reserves opgenomen.

Reserves (in duizenden euro's)	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Algeme reserve	1.960	1.960	1.960	1.960	1.960
Bestemmingsreserve:					
Groot onderhoud	-	-	-	-	-
Wsw	1.750	1.750	1.750	1.750	1.750
Doorontwikkeling uitvoeringsorganisatie Provalu	946	381	-	-	-
Totaal bestemmingsreserve	2.696	2.131	1.750	1.750	1.750
Totaal reserves	4.656	4.091	3.710	3.710	3.710

Het verloop van de bestemmingsreserve 'Doorontwikkeling uitvoeringsorganisatie Provalu', welke dient ter dekking van de incidentele lasten voortvloeiend uit het implementatieplan, is hierna opgenomen.

Doorontwikkeling uitvoeringsorganisatie Provalu (in duizenden euro's)	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Stand per 1 januari	957	946	381	0	0
Toevoegingen:					
- Herallocatie bestemmingsreserve 'Groot onderhoud'	77	0	0	0	0
- Extra middelen infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven	600	0	0	0	0
Totaal toevoegingen	677	0	0	0	0
Onttrekkingen:					
- Arbeidsdiagnosecentrum	-40	0	0	0	0
- Leerlijnen	-65	-45	0	0	0
- Ontwikkeltraject doelgroepen	-36	-71	-31	0	0
- Positionering huisvesting	-50	-283	0	0	0
- Positionering internet portaal	0	-50	0	0	0
- Organisatie aanpassing	-395	0	-350	0	0
- ICT	-55	-100	0	0	0
- Onvoorzien	-47	-16	0	0	0
Totaal onttrekkingen	-688	-565	-381	0	0
Stand per 31 december	946	381	0	0	0

Eind 2025 zal deze reserve worden geëvalueerd op basis waarvan een eventueel overschot in 2026 wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

6.2.5. Voorzieningen

De Gr KDB heeft geen voorzieningen gevormd.

6.2.6. EMU-saldo

In het Besluit Begroting en Verantwoording is de verplichting vastgelegd dat het geraamde EMU-saldo over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar jaar en de drie daar op volgende jaren moet worden opgenomen. Het EMU-saldo of vorderingensaldo is het financieringssaldo waarin het exploitatie resultaat wordt gecorrigeerd voor baten en lasten die geen financiële uitgaven of inkomsten zijn.

EMU-saldo (in duizenden euro's)	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-88	-565	-381	-	-
Mutatie (im)materiële vaste activa	186	-2.450	393	393	393
Mutatie voorzieningen	-	-	-	-	-
Mutatie voorraden	-	-	-	-	-
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	98	-3.015	12	393	393

6.2.7. Overzicht per taakveld

Conform het BBV dient een overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld te worden opgenomen. Hierna is een totaaloverzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld voor het begrotingsjaar 2025 opgenomen.

Overzicht taakvelden (in duizenden euro's)	Lasten	Baten	Resultaat per taakveld
0.4 Overhead	-1.262	460	-802
0.5 Treasury	140	0	140
0.10 Mutaties reserves	0	565	565
6.4 Begeleide participatie (module A Wsw)	-16.757	16.825	69
6.5 Arbeidsparticipatie (module B Beschut en module C Re-integratie)	-7.132	7.161	29
Totaal	-25.011	25.011	0

7. Bijlage 1: Bijdragen per gemeente

De onderstaande tabellen bevatten de totale bijdrage per gemeente voor alle modules tezamen en de bijdrage per gemeente per module.

Gemeentelijke bijdrage - Alle modules (in duizenden euro's)	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjaren- raming 2026	Meerjaren- raming 2027	Meerjaren- raming 2028
Hillegom	2.371	2.380	2.423	2.344	2.294
Katwijk	8.327	8.191	8.121	7.972	7.731
Lisse	2.196	2.205	2.168	2.140	2.060
Noordwijk	3.513	3.564	3.614	3.562	3.456
Oegstgeest	810	764	733	697	662
Teylingen	3.588	3.569	3.633	3.500	3.454
Wassenaar	1.095	1.072	1.066	1.007	993
Totaal	21.900	21.745	21.757	21.223	20.650

Volledigheidshalve wordt hier nog opgemerkt dat in het kader van het project 'Sturing & Samenwerking' de verdeelsleutels, op basis waarvan de kosten van de modules worden verdeeld over de gemeenten, zijn geëvalueerd. De verdeelsleutels die hierna per module zijn toegepast zijn hierop gebaseerd.

Gemeentelijke bijdrage - Module A Wsw (in duizenden euro's)	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjaren- raming 2026	Meerjaren- raming 2027	Meerjaren- raming 2028
Hillegom	1.855	1.782	1.747	1.633	1.548
Katwijk	6.871	6.495	6.206	5.971	5.644
Lisse	1.720	1.652	1.543	1.486	1.377
Noordwijk	2.584	2.481	2.391	2.287	2.127
Oegstgeest	762	711	673	630	590
Teylingen	2.795	2.653	2.598	2.406	2.301
Wassenaar	1.076	1.051	1.042	981	964
Totaal	17.663	16.825	16.200	15.395	14.550

De kosten van module A Wsw worden over de deelnemende gemeente verdeeld op basis van de prognose van het gemiddeld aantal SE's per gemeente, welke zijn gebaseerd op de septembercirculaire van 2023.

Gemeentelijke bijdrage - Module B Beschut (in duizenden euro's)	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjaren- raming 2026	Meerjaren- raming 2027	Meerjaren- raming 2028
Hillegom	195	218	247	272	297
Katwijk	431	482	547	602	658
Lisse	156	174	197	218	238
Noordwijk	258	289	327	360	394
Oegstgeest*	48	53	60	67	73
Teylingen	360	403	457	503	550
Wassenaar*	19	21	24	26	28
Totaal	1.466	1.640	1.858	2.048	2.237

*Nemen niet deel aan module 'B Beschut'. De gemeentelijke bijdrage betreft hier de inkoop van beschutte werkplekken door deze gemeenten.

De kosten van module B Beschut worden over de deelnemende gemeente verdeeld op basis van de realisatie.

Gemeentelijke bijdrage - Module C Re-integratie (in duizenden euro's)	Herziene Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjaren- raming 2026	Meerjaren- raming 2027	Meerjaren- raming 2028
Hillegom	322	381	429	439	448
Katwijk	1.026	1.214	1.369	1.399	1.429
Lisse	320	379	427	437	446
Noordwijk	671	794	896	915	935
Oegstgeest	-	-	-	-	-
Teylingen	433	513	578	591	604
Wassenaar	-	-	-	-	-
Totaal	2.772	3.280	3.699	3.780	3.863

De kosten van module C Re-integratie worden over de deelnemende gemeente verdeeld op basis van het aantal bijstandsuitkeringen (50%) en het aantal huishoudens met een laag inkomen (50%) per gemeente.